

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, „Baia-mare”, „Bănățana”, „Banca Poporală” (Dej), „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mercurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Sălăște), „Ciacovana”, „Chiorana”, „Codreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Furnica”, „Geogiana”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Isvorul”, (Sângeorgiu), „Iulia”, „Jiana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Lugoșana”, „Mercur”, „Mielul”, „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Forumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Ilva-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercăiana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnavăna”, „Tibleşana”, „Tîmășana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărăndeană”, „Zlăgnea”.
 „Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, „Baia-mare”, „Bănățana”, „Banca Poporală” (Dej), „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mercurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Sălăște), „Ciacovana”, „Chiorana”, „Codreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Furnica”, „Geogiana”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Isvorul”, (Sângeorgiu), „Iulia”, „Jiana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Lugoșana”, „Mercur”, „Mielul”, „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Forumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Ilva-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercăiana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnavăna”, „Tibleşana”, „Tîmășana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărăndeană”, „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Socialismul.

V.

Socialismul în timpul mai nou.

Socialismul în timpul mai nou își are baza în creștinism. Că oamenii sunt egali, că pământul e al tuturor, că proprietatea privată nu are loc, că munca e singurul izvor al valorii, — aceste principii cari ne sugerează idei socialiste, le întâlnim adesea la părinții bisericii și la scriitorii bisericești.

Mai târziu ideile socialiste au fost propoveduite de humaniști.

În timpul mai nou încă și-au găsit propoveditori ca Hobbes, Rousseau, Mably, Morelly, Fourier, Brissot, Proudhon, etc.

Din greșelile revoluțiunii franceze socialismul a scos învățături nouă.

Saint-Simon spune că evul mediu s'a bazat pe lupte și pe superstițiuni. Acest sistem a căzut și acum lumea stă în fața a două fapte: *munca și știința*. Societatea modernă trebuie să se organizeze pe baza muncii și trebuie condusă prin știință. De aceea în societatea modernă trebuie să fie o clasă a *producenților* și alta a *învățaților*. Să se creeze 3 camere: una care să aibă misiunea de a *descoperi*, alta de a *investiga* și a treia de a *executa*. Această din urmă să dețină puterea, să încasseze dărilor, etc.

Teoria socialistului *Saint-Simon*, care învață că autoritatea religioasă a papei și cea politică a monarhului să se concentreze într-o singură persoană omnipotentă, numită *părinte*, nu este tocmai departe de concepția socialismului teocratic.

La reformarea economică a societății *Saint-Simon* nu s'a gândit mai temeinic. În contra capitalului a luat poziție.

Ch. Fourier este cel mai mare utopist ce a văzut până acum lumea, dar unul din cei mai mari cugetători socialiști. A fost contrar al revoluțiunii și al oricărei siluiri. El propoveduește că societatea trebuie întemeiată pe instinctele omenești, pe cari urmându-le se va întemeia o astfel de organizație, care va asigura tuturor fericirea cea mai mare. În organizația propoveduită de el se va asigura dragostea de muncă și va rămâne și pe viitor neegalitatea de avere și diferența de clase.

Louis Blanc a ajuns prin studiile sale la concluziunea, că concurența liberă pentru sărac înseamnă moarte, pentru clasa mijlocie ruină. Pretinde că societatea dă dreptul de a trăi prin muncă și că în societate stăpânește mizeria și nedreptatea.

Ca proletariatul să se poată liberă îi lipsesc mijloacele de muncă; misiunea statului e să-i dea aceste mijloace. Statul să întemeieze ateliere, cari pe încetul vor trebui înlocuite cu întreprinderi individuale.

Despre economia națională zice că vatămă egalitatea, iar despre socialism că vatămă libertatea. A fost contrar al oricărei siluiri și al oricărei restrângeri de libertate. Ajunge în fine la anarhism, unde crede că fiecare, condus de echitate, va respecta drepturile altora și așa devine de prisos orice potestate a statului respective orice siluire.

Precum *Blanc* consideră organizarea muncii, așa *Proudhon* consideră organizarea creditului de pârgă prin care capitalul se poate

scoate din poziția lui actuală dominantă. Organizarea muncii nu e satisfăcătoare, aceea se va putea valida numai prin gratuitatea creditului, ștergându-se cametele.

*

Socialismul științific s'a dezvoltat în Germania. Reprezentantii lui cei mai de seamă au fost *Rodbertus* și *Marx*.

Rodbertus pornește dela stat și din prosperarea aceluia. Prosperitatea statului este lucru de căpetenie, individul trebuie să fie subordonat statului. Statul trebuie să conducă întreaga economie, ceea ce duce la socialismul de stat. Toate mijloacele de muncă, proprietatea de pământ și toate capitalurile să ajungă în mâna statului. În interesul progresului muncitorul trebuie liberat de sărăcie.

Cere ca timpul de lucru în industriile mai grele să fie de 7-8 ore la zi, în cele mai ușoare până la 10 ore. Orice lucru săvârșit în acest timp normal se va plăti deopotrivă.

Socialismul modern stă sub influința a trei spirite mari: *Hegel*, *Feuerbach* și *Darwin*. Acest socialism pleacă din principiul că în istoria omenirii interesele materiale duc rolul principal, că acelea se refrâng asupra tuturor cercurilor vieții și a ideilor omenești și că sub influința intereselor materiale istoria constă din lupte de clase, ale căror urmări sunt referințele existente de producțiune și de câștig.

Socialismul actual este urmarea necesară a luptei dintre *proletariat* și *burghezie*, cari s'au dezvoltat în mod istoric. Acest socialism țintește să împace contrastele existente între aceste două clase.

*

Pe terenul mișcării sociale moderne stăpânesc ideile lui *Marx*. Acesta a eliberat politica socială de fraze.

După *Marx* munca e izvorul oricărei valori. *Timpul de lucru* e singura măsură a valorii; dar muncitorul este necesitat să cedeze capitalistului surplusul valorii, până când degenerarea domniei capitalului va nimici sistemul capitalismului. De fapt domnia capitalismului nu poate fi de durată.

Marx a fost primul, care a scrutat în perioada prezentă legile naturale ale societății, din punct de vedere economic și a ajuns la rezultate de valoare științifică. Totuș multe din principiile sale, se crede, că nu vor putea rezista criticei severe la care sunt supuse în timpul prezent.

*

În critica societății actuale socialismul creștin se unește mai mult sau mai puțin cu

doctrinile socialiste profane; în proiectele practice se apropie unele de altele, cu aceea deosebire însă că punctul de plecare al reformei sociale se caută în principiile creștinismului și în aplicarea aceloră.

Este fapt că socialismul a sămănat și samână în lume multe idei condamnabile și mai ales când el se propagă în modul cum a început să se propage la noi, de oameni ignoranți, egoiști și inconștienți; cu toate acestea nu se poate nega, că unele din ideile și dezideratele socialiste, n'au influențat în bine asupra sistemului de legislațiune a statelor moderne și n'au contribuit la dezvoltarea comerțului și industriei.

Socialismul temperat, care respectă *proprietatea* și *familia* și care se recomandă și se propagă dela înălțimea catedrelor universitare, acceptat fiind și de biserică, nu poate fi decât folositor.

De aceea astfel de idei se introduc cu măsură și chibzuință de oameni de stat în legile civile, și multe din aceste idei sunt îmbrățișate într'o formă sau alta și de biserică.

Insuș principele Bismarck, care a introdus în legile statului unele din măsurile recomandate de doctrina socialismului național, nu a putut să se ferească de binetăcătoria lui influință.

(Se va continua.)

Însoțirile nu pot urmări scopuri culturale!

Acum când din incidentul celebrei chestiuni a „*Băncii culturale*”, s'a ivit și la noi ideea, de a fondă această instituție, pe baze altruiste, în *formă de însoțire*, credem că nu va fi fără interes pentru cetitorii noștri a ști, că conform unei deciziuni curiale recente *este neadmisibil, ca o tovărășie (însoțire), fondată în sensul legii comerciale, să urmărească scopuri culturale.*

Eată cazul concret, pe baza căruia Curia a enunțat principiul de mai sus.

În anul trecut s'a înființat în Arad o însoțire — sub firma „*Általános fogyasztási és termelő szövetkezet*”, care conform statutelor avea să producă și să vândă pe seama membrilor săi articoli de alimentație, mărfuri necesare în gospodăria casei și altele, să zidească case de locuit și să *creeze pe seama membrilor instituții culturale.* Însoțirea a cerut la tribunal ca for comercial, înregistrarea firmei în registrul firmelor comerciale, ceea-ce s'a și ordonat fără nici o obiecțiune. Comisarul ministerial delegat pentru supraveghierea înregistrărilor de firme însă a excepționat înregistrarea făcută de tribunal.

A excepționat că o însoțire ia între scopurile urmărite crearea de instituții culturale, pe când tovarășii se pot înființa numai pentru a satisface trebuințele materiale, economice ale membrilor.

În urma acesteia tribunalul a provocat direcțiunea însoțirii să elimineze din statute partea referitoare la crearea de instituții culturale.

Diracțiunea însoțirii a apelat contra hotărârei la tabla reg. din Oradea-mare, care în luna Februarie a schimbat hotărârea tribunalului pe motiv, că după-ce legea comercială nu conține nici o dispoziție, care ar opri, ca societățile comerciale să poată crea și instituții culturale, procedura tribunalului din Arad n'a fost corectă.

Comunicându-se hotărârea aceasta comisarului ministerial, acesta a înaintat contra ei recurs la Curia reg., care în zilele trecute, schimbând hotărârea tablei, a aprobat hotărârea tribunalului. „Activitatea culturală se zice în motivarea sentinței — cade în afară de cercul de activitate de natură comercială a însoțirii, și însoțirea, care s'ar fondă cu astfel de scop, ar cădea nu numai sub supraveghierea judecătorilor reg., ci și a autorităților administrative, ceea-ce ar putea da anză la coliziuni între cele două sfere de competență“.

Dacă față de o însoțire *maghiară*, care își înscrie în program urmărirea de scopuri culturale, supremul nostru for judecătoresc se pune pe punctul de vedere de mai sus, vor admite — credem — și cei mai infocați partizani ai „Băncii culturale“ că înregistrarea băncii contemplate ca *insoțire* (tovărășie) este din capul locului — eschisă.

La chestiunea „Vulturului“.

Primum dela d-l Dom. Rațiu spre publicare următoarele:

Onorată Redacțiune!

Ziarul „Unirea“ din Blaj a publicat un articol al d-lui Dr. R. Boilă în care mi se fac invinuiți nebazate. Eu pentru restabilirea adevărului am trimis numitului ziar un răspuns spre publicare, care însă „Unirea“ nu a aflat de bine a-l publica, ceea-ce cu atât mai mult mă surprinde, cu cât nepublicarea se motivează cu imprevizibilitatea, că răspunsul meu nu ar avea interes pentru publicul „Unirei“, cu toate că dacă articolul d-lui Boilă a avut interes pentru cetitorii numitului ziar, apoi și răspunsul meu trebuie să aibă.

Uzez deci de ospitalitatea „Revistei Economice“ și Vă rog a da loc răspunsului meu trimis „Unirei“ în proximal număr al prețuitei D-voastre reviste.

Iată răspunsul:

În numărul 25 al prețuitului D-Voastră ziar a apărut un articol scris de d-l Dr. Romul Boilă, directorul executiv al „Vulturului“, articol comentat și din partea D-Voastră, prin care se pun în sarcina mea și a „Albinei“ o mulțime de invinuiți nebazate.

Pentru restabilirea adevărului mi iau voie a reflecta pe scurt la acest articol.

Se zice între altele, că în urma adunării generale din 28 Februarie 1908 unii membri de ai direcțiunii „Vulturului“ s'au îngrijit de a informa „Albina“ și au vestit că toate împrumuturile „Vulturului“ sunt nesigure și că membrii rămași la conducere periclitează existența institutului.

Eu nu am cunoștință de acestea; dar atâta știu, că membrii ieșiți din direcțiune au încercat a exopera extradarea declarației de garanție, ca să scape de obligul luat pentru „Vulturul“, un lucru, care l-a încercat și „Vulturul“ atunci, când a cerut dela „Albina“ ca să primească în locul declarației vechi una nouă scrisă de nou aleși membri în direcțiune. Acesta a fost și motivul, din care „Albina“ a cerut informații asupra bonității membrilor în direcțiune, cu scopul vedit, că la caz dacă informațiunea va fi bună să satisfacă dorinței „Vulturului“ de a schimba declarațiunile.

Pe de o parte din motivul, că „Vulturul“ uză de un reescont cu mult mai mare bazat în parte și pe bonitatea membrilor subscriși în declarațiune; iar de altă parte din motivul, că i s'a părut suspectă temerea, cu care se insistă la extradarea declarațiunii, „Albina“, până a se putea convinge prin vr'un organ de al său despre starea lucrurilor, a cerut reducerea reescontului la suma de K 100,000.—, un lucru, care oricare creditor în asemenea împrejurări l-ar fi cerut.

A pretins mai departe ca „Vulturul“ însuș să ceară exmiterea unui expert la fața locului pentru constatarea stării faptice în care se află institutul. — Deoarece „Vulturul“ nu a răspuns cu reîntoarcerea poștei, cum se rezoalvă aproape toate afacerile de bancă, mai ales în cazul urgent concret, — direcțiunea noastră m'a exmis pe mine, lucru natural pe speșele sale, ca să fac o revizie și să raportez.

E un neadevăr afirmarea d-lui Boilă, că m'aș fi postat la ușa „Vulturului“ și i-am adresat de acolo o epistolă ținută într'un ton poruncitor.

Lucrul stă așa după cum l'voi expune eu aicea:

Cu ocaziunea unei revizii, de care și d-l Boilă face amintire, am fost necesitat a face revizia numai cu concursul domnilor, despre cari tot d-l Boilă zice, că i-a făcut reproșuri de ce mi-a permis revizia; iar cu d-l Boilă deabia odată am dat față, deoarece spunând că e ocupat m'a lăsat în bancă singur cu membrii direcțiunii.

Ca de astădată să nu pătesc așa ca în trecut și mai ales că puneam mare pond, ca d-l director să fie de față la revizie și să-mi deie eventualele deslușiri, de cari aveam lipsă, — după sosirea mea la Dicosân-mărtin *din hotel*, nu dela ușa „Vulturului“, i-am scris câteva rânduri d-lui director de cuprinsul, că fiind exmis din partea „Albinei“ să fac o revizie mă voi prezenta spre scopul acesta la 8 oare la birou și mi-ar face o deosebită plăcere, dacă d-l director ar participa la revizie.

Nimenea nu va putea afla în acestea vr'un ton poruncitor, ci numai tendința de a mă achită în mod cinstit de mandatul primit dela institutul nostru.

Mi-am ales anume o zi de Duminecă pentru revizie, lucru care în mai multe cazuri îl fac, ca să putem lucra neconturbați de partide. Această împrejurare se vede, că încă l-a supărat pe d-l director; dar dacă judecă calm ar fi putut vedea buna mea intenție de a nu incomodă sau împedecă prin revizia mea mersul afacerilor curente.

La avizul meu n'am primit răspuns, cu toate acestea fără să mi treacă prin minte, că d-l director va denegă revizia, mai ales că în praxa mea de 22 ani un asemenea caz nu mi-a obvenit, m'am prezentat la „Vulturul“ unde am găsit ușile încuiate. Deoarece pe acelaș coridor locuiau și contabilul Birto'on am intrat acolo și l-am rugat să fie așa bun să meargă până la d-l director și să-l roage, ca să vină la birou respective să-mi facă posibilă reviziunea.

D-l director n'a venit, ci contabilul mi-a spus că Dumineca d-l director nu deschide biroul. La acestea m'am depărtat. Pe stradă am întâlnit pe d-l director și salutându-l l-am agrăit, cred destul de cuviincios, dovadă că ne-am preumblat laolaltă vr'o jumătate de oară, în care timp i-am expus scopul venirii mele și intenția de a-mi procură informații.

Mi-a comunicat, că să merg cu dânsul în biroul său advocatual și să-mi procur de acolo informațiuni. Nu e adevărat că ași fi zis că dela dânsul nu am lipsă de informațiuni, ci am zis, că aceasta n'are nici un scop, dacă nu mi se pun la dispoziție și registrele, — deoarece ase-

menea informațiuni se pot cere și rezolvi și pe cale de corespondență și nu eră lipsă să mă trimită „Albina“, iar eu având mandat pentru revizie, aceea numai în localul institutului o pot face.

Deoarece vedeam, că d-l Boilă poate în primul moment, influențat și de agitația, ce domnea acolo a denegat revizia în mod pripit, i-am zis, că e în interesul binepriceput al „Vulturului“ să nu deneghe revizia, căci atunci oricare creditor va trebui să presupună cazul cel mai rău. La aceasta se reduce afirmarea dlui director că aș fi zis că va vedea ce urmări va avea denegarea reviziei.

Ceea-ce a urmat eră natural. „Albina“ a trebuit să abzică creditul unui institut, care nu permite procurarea de informații și revizia.

Cu privire la agentura „Albinei“ din Sânmartin, chestia aceasta a fost destul explicată, așa încât cei chemați o înțeleg.

Din acestea se vede clar, că și modul cum m'am prezentat eu și purcederea „Albinei“ au fost corecte și să mă ierte d-l Boilă, când dânsul bazat pe presupuneri false trage concluzii tot așa de false, căci dacă „Albina“ aveă intențiune ostilă, nu mai trebuia să mă exmită pe mine, ci din capul locului abzicea creditul, un lucru la care aveă drept necontestabil, dar tocmai că „Albina“ m'a exmis pe mine caracterizează loialitatea binecunoscută a acestui institut și dacă totuș au ajuns lucrurile acolo, de s'a abzis întreg reescontul nu e de vină „Albina“, ci domnul director Boilă, care nu a permis revizia.

Ceeace privește declarația d-lui Em. Popp aceea tocmai contrarul dovedește, dela ce intenționați D-V. a dovedi și anume eu nu am voit să cumpăr nici pe seama mea, nici a „Albinei“ acțiunile ce le are „Patria“, pro primo pentru că târgul stă din doi și apoi că atunci când i se abzice reescontul unui institut nici un particular nu se îmbulzește a cumpără nește acții de valoare eventual problematică, cu atât mai puțin însă institutul creditor, atâta rutină de bancă presupun și dela oamenii laici. Scopul întrebării mele a fost de altfel acela, ca să știu intrucât a jucat rol decizător la adunarea generală din 28 Februarie 1908 acțiunile „Patriei“ și ceeace am voit să aflū am aflat tocmai din declarația d-lui Popp, prin care se confirmă, că acțiunile „Patriei“ au tras greu în cumpănă și că urmarea a fost schimbarea direcțiunii „Vulturului“. Cum stau afirmările D-Voastre în fața adevărului ilustrează destul aceasta împrejurare.

Nici d-l Cosma nici altul nu poate deduce din o conversație de a mea cu d-l Popp intenția, că eu în numele „Albinei“ sau al meu a-și fi încercat sau a-și fi avut intenția să cumpăr acții de ale „Vulturului“.

Dealtfel e și ridicul lucru, că din o simplă interesare de natura aceasta să ajungi la concluzii cum sunt ale D-Voastre, căci doar nu veți denegă nici mie nici altuia dreptul de a se interesa de cutare sau cutare fel de acții și nici în cazul acela nu aveți drept să Vă vărsați tot veninul asupra mea, când faptice m'aș fi interesat de cumpărarea vre-unui stoc de acții, ceeace în cazul prezent nu subversează — Vă asigur, — căci fiind vorba de afaceri de negoț, acelea nu pot fi nici oprite, nici limitate prin articoli de ziaristică.

Ceea-ce privește batjocurile, de cari mă faceți părtaș nu mă alterează, cel mult mi fac impresia că ele sunt fără gust și seriozitate.

Privitor la atestatul d-lui Radeș observarea D-Voastre de sub pct. 5 nu e la loc, căci acela nu a fost extradat din partea d-lui Pascu, ci din partea Direcțiunei

„Vulturului“ subscris de firmă și nici prin un articol, fie cât de lung, nu-i puteți detrage din valoare.

În fine dacă e vorba de pizmă, aceea nu e a se căută nici la mine nici la „Albina“.

Cred, că această chestie desbătută de multeori în ziaristică ar putea fi terminată și Vă asigur, că din parte-mi nici nu-o mai atingeam, dacă nu ași fi fost direct provocat prin articolul din cestiune.

Primiți Vă rog asigurarea perfecte mele stime.

Dominic Rațiu.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 9 Iulie 1908.

Piața financiară internațională după toate semnele intră în perioada sezonului de vară, care se caracterizează prin abundență de numărare și lipsă de afaceri. Acum este timpul cel mai potrivit pentru băncile de emisiuni de a-și spori tezaurul.

Discontul privat a ajuns în tot locul la o cifră așa de scăzută, cum n'a mai notat de mulți ani. În London s'a redus până la $1\frac{1}{4}\%$ și în Berlin la $2\frac{3}{4}\%$. Între aceste împrejurări nu e mirare, că de repetiții s'au lansat știri despre noue reduceri a ratelor oficiale din London și Berlin, cari știri însă până acum nu s'au adevărit.

De abundența numărării au profitat în măsură mai mare sau mai mică aproape toate statele europene, contrăgând noue împrumuturi. Singur pe piețele germane s'au emis în semestrul I al anului curent împrumuturi interne și externe în valoare nominală de 2,163 milioane M. față de 2,020 milioane M. în întreg anul 1907. Din acestea 2,100 milioane M. sunt de proveniență internă și numai restul de 63 milioane M. împrumuturi externe. Este însă notoric că pe când din suma de 2,020 milioane M. emisiuni din 1907, erau acțiuni în valoare de 431 milioane, în semestrul I, al anului curent din 2,163 milioane M. abia 76 milioane sunt acții.

Pe piața internă domnește aceiaș abundență de numărare, fiind cereri puține. Scadențele mari din săptămâna primă, cari s'au răscumpărat mai ales cu numărare la Banca austro-ungară vor ridică probabil rezerva băncii iarăș la o cifră respectabilă, cum fusese înainte de încheierea semestrală.

Discontul privat atât în Viena cât și în Budapesta arată tendința spre scădere.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Buciumana*“, reuniune de păstrare și anticipare în Bucium-Poeni. Bilanțul acestui institut pe 1907 prezintă în comparație cu bilanțul anului de gestiune precedent următoarele schimbări mai esențiale: la activele totale de K 82,604 — o creștere de rotund K 2,000 —, anume a crescut Escontul cu neînsemnata sumă de K 300 — la K 48,523 — și Imprum. camb. cu acop. hip. cu rotund K 3000 — la K 28,375 —. Ce privește pasivele au crescut Capitalul soc. dela K 10,802 — la K 23,326 și Rezervele la K 1,500 — (dela K 1,414), în fine Depoz. spre fructificare cu circa K 2,300 — la K 25,622 —. Din contră s'a redus Reescontul cu circa K 4,000 — la K 28,330 —. Venitul brut s'a cifrat cu K 9,010 — (în 1906 K 8,863 —), iar profitul net de K 1,400 — este în creștere față de 1906 cu rotund K 500.

„Cassa de împrumut ca însoțire“ în Bicz. Bilanțul acestui institut pe 1907, prezintă în comparație cu bilanțul anului de gestiune precedent următoarele schimbări mai esențiale: la totalul activelor o creștere dela K 123,042.— la K 139,432.— și anume a crescut Escontul cu circa K 10,000.— la K 60,171.—; din contră s'au redus Imprum. pe oblig. cu circa K 2,000.— la K 55,754.—. O poziție însemnată a activelor o formează Spese de proces cu K 4,655.—, în creștere față de 1906 cu circa K 3,300.—, dovadă de număroase pendențe sub proces la acest institut. Ce privește pasivele Capitalul societ. arată o reducere de circa K 900.— la K 28,218. Depozitele spre fructificare au crescut dela K 39,149.— la K 49,900.— și Rezervele cu circa K 3249 la K 10,991.—; asemenea arată o creștere de circa K 5,600.— Reescontul (starea K 38,930.—) Interesele tranz. anticipate, deși interesele încassate au crescut cu circa K 1000 față de 1906 sunt prezentate abia cu K 754.— la K 9,264.— interese încassate. Venitul brut de K 11,623.— este în creștere față de 1906 cu circa K 1,000.— iar profitul net s'a redus cu circa K 2,100.— la K 2,825.—.

„Lăpușana“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Lăpușul ung. Acest institut fondat în 1907 cu capital soc. de K 70,000.— și-a încheiat bilanțul pe primul an de gestiune cu active totale de K 110,892.— și la un venit brut de K 3,715.— cu un profit net de K 2,059.— ceea-ce corespunde la o rentabilitate de circa 4·83% ale capitalului vărsat în sumă de K 42,645.—. Ramul principal cultivat de acest institut sunt Imprum. personale în sumă de K 57,760.—. Escontul se cifrează cu K 14,752.—, iar Impr. ipot. cu K 5,700.—. Depozite spre fructificare are acest institut K 27,980.—, iar Reescontul prezintă suma de K 10,080 din K 14,752.— (!).

Direcțiunea a propus și adunarea generală a ho-tărât distribuirea unei dividende de 5% după ratele vărsate și dotarea fondului de rezervă cu K 815·26

„Lunca“, institut de credit și de economii, socie-tate pe acții în Boroșineu. Acest nou institut de bani înființat sub egida, „Victoriei“ din Arad și-a ținut adunarea generală de constituire la 28 Iunie a. c., în prezența a 27 acționari, reprezentând 701 voturi.

Adunarea a prezidat-o dl Roman Ciorogar, iar ca notari au funcționat dnii Pavel Dârlea și Ioan Roșu. S'a decretat înființarea societății cu cap. de K 100,000.— și s'au ales în direcțiune dnii Roman Ciorogariu, direc-tor seminarial; Sava Raicu, secret. „Victoriei“ în Arad; Ioan Giorgia, protopop ortodox în Boroșineu; George Popoviciu, preot ortodox în Cermeiu; N. Nistor, protopop, gr.-cath. în Repsig și Dr. Teodor Burdan, avocat în Boroșineu; iar în comitetul de suprave-ghiare: Dr. Sever Barbura, avocat în Boroșineu; Pavel Dârlea, învățător în Boroșineu; Crăciun Ghera, propr. în Tâsrand și George Popovici, cassarul „Victoriei“ în Arad.

Deamnă de a fi remarcată, fiindcă prea e rară la băncile noastre, este hotărîrea luată unanim de adunarea generală, ca până la ajungerea fondului de rezervă la suma de K 100,000.—, egală cu capitalul so-cietar, dividenda să se fixeze cu maximum 5%.

Dorim cel mai bun succes noiei întreprinderi!

„Munteana“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Offenbaia a convocat pe 14 crt. o adunare generală extraordinară cu următoarea ordine de zi. 1. Deschiderea adunării generale prin prezident, denumirea a 2 notari și 3 verificatori resp. scrutinatori. 2. Deciziunea asupra disolvării societății.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

În Ungaria. Din raportul dela 30 Iunie a. c. al ministrului de agricultură se vede că în jumătatea a doua a lunii Iunie a plouat în multe regiuni ale țării. Cu toate acestea situația agricolă nu s'a ameliorat în mod mai simțitor.

Grâul de toamnă va da o recoltă de circa 36·40 mil. măji metrice față de 32·80 mil. măji metrice în anul trecut. În privința calitativă va corespunde în multe locuri, nu tot așa însă și în privința cantitativă. Se-cerișul s'a început cu 8—10 zile mai degrabă ca de obicei. Paie vor fi puține. Tăciunile a cauzat pagube în multe locuri.

Săcara de toamnă și indoiturile (grâul mestecat cu săcară) vor da aproximativ 11·64 mil. măji metrice față de 10·60 mil. măji metrice în anul trecut. Recolta a rămas submijlocie atât în privința cantitativă cât și în cea calitativă.

Orzul de toamnă a dat o recoltă destul de bună; cel de primăvară e slab. Recolta în genere este eva-luată la circa 11·88 mil. măji metrice față de 13·73 mil. măji metrice în anul trecut.

Ovăsul s'a dezvoltat slab. În multe locuri n'a putut nici inspică și a trebuit cosit pe sama vitelor. Recolta va fi de circa 9·94 mil. măji metrice față de 11·54 mil. în anul trecut.

Rapița a reușit slab.

Cucuruzele timpurii s'au dezvoltat peste tot bine; mai ales unde n'au dus lipsă de ploaie. Urmând ploii ele pot se dea recoltă satisfăcătoare. Cele târzii sunt slabe. Judecând după situația lor actuală, vor da în genere o recoltă foarte slabă.

Cartofii timpurii nu s'au dezvoltat destul de co-răspunzător. Cei târzii vor putea să dea recoltă sa-tisfăcătoare numai dacă vor urmări ploii.

Plantele de grădină au suferit mult de secetă. Ploaia le-ar putea încă ajuta și de aceea e foarte de dorit.

Păștăioasele de asemenea au suferit mult de se-cetă. În unele locuri ele au început a se uscă.

Curechiul sau varza numai acolo se dezvoltă mulțămitor unde au fost ploii ori apoi s'a udat din destul.

Meiul și hrișca în partea cea mai mare au rămas mici și defectuoase.

Hemeiul va da recoltă slabă.

Cânepa a rămas mică, dar destul de deasă și fină; inul de asemenea a rămas mic.

Plantațiunile de tutun sunt defectuoase și inegale.

Napii de zahăr și de nutreț numai acolo s'au dez-voltat satisfăcător, unde au avut ploaie de ajuns în jumătatea a doua a lunii Iunie.

Luțerna și trifoiul dau recoltă slabă din cauza secetei.

Livezile în partea cea mai mare a țării au dat fân puțin; calitatea lui însă e excepțional de bună.

Pășunile sunt aproape pretutindeni lipsite de iarbă.

Vilele se dezvoltă favorabil.

Pomii au fost în multe locuri năpăstuiți de omide și insecte, cari au făcut mari stricăciuni; iar în urma secetei au căzut florile și mai pe urmă poamele, așa că prospectele recoltei sunt slabe.

DIN REUNIUNI.

Intrunire agricolă în comuna Cârpeniș.

„Reuniunea română agricolă din comitatul Sibiuului“ a ținut, Duminecă în 4 Iulie n., o intrunire agricolă în comuna Cârpeniș din apropierea Mercurii. Reuniunea a fost reprezentată prin membrii comitetului, domnii: Romul Simu, Victor Tordășianu, Nicolae Iosif și Aurel Cosciuc. Adunarea s'a ținut în biserică, începându-se la 2 oare d. a. și fiind de față mult popor, bărbați și femei din comună, în frunte cu conducătorii săi, cum și cărturari: preoți, notari, învățători etc., din Mercurea și comunele învecinate.

Adunarea a condus-o d-l R. Simu, care a vorbit despre trebuința îmbunătățirii economiei câmpului, a vitelor, grădinilor, viilor ș. a. A continuat despre folosul *tovărășiilor* și pe urmă a arătat mai pe larg căile și mijloacele cum să se ajute plugarii în acest an nefavorabil, în privința nutririi vitelor. A accentuat în-deosebi că e trebuință neapărată să samene acum *cucurus de nutreț, cucurus în amestecare cu ovăz și măzărice, și napi de miriște*; mai departe a recomandat cultivarea orzului de toamnă amestecat cu mazăre, iar pentru nutreț verde pentru primăvara viitoare a recomandat cultivarea *săcării singure*, ori a *săcării în amestecare cu mazărea sau măzăricea de toamnă*. A dat sfatul să adune oamenii *frunzări* și a dat îndrumări cum să se întrebuinteze *cocenii* (pășii) de *cucurus, paie, turnumeata, pleava*, pentruca ele să fie mai nutritoare, mai spornice și să se conzume mai cu plăcere. În fine a arătat cum trebuie puse la *înăcrit, în clae, plantele verzi* ce nu s'ar putea usca. S'au dus și mostre de *semințe* de mohor, meu, napi de mirește etc. cari s'au dăruit plugarilor.

A vorbit apoi d-l Nicolau Iosif despre replantarea *viilor*, lucrare ce se impune Cârpenișenilor, deoarece viile cari formează izvorul de căpetenie pentru traiul lor, au început să fie atăcate de filoxeră, și astfel această comună harnică este amenințată în existența sa. Prelegerea, ținută fiind într'o limbă pricepută de toți, a fost foarte instructivă. Poporul, în urma acestei prelegeri, este aplecat a-și întocmi o pepinieră de viță americană.

Membrul comitetului, d-l Aurel Cosciuc, urmând la cuvânt, întreține publicul despre *îngrijirea vinului* și în calitate de *specialist*, promite a stă întru ajutor Cârpenișenilor, cu cuvântul și fapta, în ocazia întocmirii grădinei de viță americană.

D-l Simu vorbește apoi despre *folosul stupăritului*. S'a arătat o *coșniță mobilă* și diferite *rechizite de stupărit*, cu cari prelegerea a devenit foarte interesantă. Coșnița și rechizitele s'au lăsat de model în comună.

A urmat la cuvânt d-l Tordășianu, neobositul secretar și sufletul reuniunii române agricole, care a insistat asupra folosului *însoțirilor de credit sistem Raiffeisen*, isbutind să înscrie peste 100 părtași și astfel s'a dat posibilitatea *de-a înființa și în Cârpeniș o astfel de însoțire*.

Pe urmă s'au distribuit *cărți economice* poporului și d-l Simu închide adunarea, care a fost una din cele mai succese din câte a ținut Reuniunea de agricultură.

CRONICA.

O centrală a tovarășiilor din Ungaria s'a înființat în ultimele zile ale lui Iunie a. c. sub firma „Insoțirea tovarășiilor din Ungaria“. Adunarea generală de constituire s'a ținut în Parád și a fost deschisă de însuș ministrul de agricultură Darányi. Și-au anunțat intrarea în însoțire, până la adunarea generală constituantă, 17 centrale de tovarășii din Ungaria. Intre cari și „Insoțirea tovarășiilor săsești sistem Raiffeisen“ din Sibiu.

Scopul principal al noii însoțiri este: a urmări cu atențiune dispozițiile legislative, judiciare și administrative, a servi guvernului și autorităților cu opinii asupra chestiilor privitoare la tovarășii, statistica referitoare la tovarășii, propaganda în favorul acestora, în fine a rezolva chestiile de controversă, ce se ivesc în viața tovarășiilor.

Monete jubilarie austriace à K 5 de argint. Din incidentul jubileului împărătesc a Majestății Sale s'au pus în circulație monete jubilarie à K 5, cari în ce privește pondul, fineta și diametrul sunt întru toate identice cu piesele à K 5 aflătoare în circulație.

Aversul monetei prezintă capul Majestății Sale, având jur-împrejur următoarea inscripție:

„FRANC. JOS. I. D. G. IMP. AUST. REX. BOH. GAL. ILL. ETC. ET. AP. REX. HUNG.“

Reversul prezintă o figură femeiască în mers cu haina în vânt, ținând în mâna dreaptă ridicată o ramură de laur, iar în mâna stângă arătând la cifrele anilor 1848—1908. În stanga figurei femeiești se vede coroana împărătească și sub ea indicația valorii „5 COR.“ iar în dreapta pajura împărătească. Reversul are următoarea inscripție circulară:

„DUODECIM LUSTRIS GLORIOSE PERACTIS.“

Marginea monetei este netedă și prezintă cu litere gravate inscripția:

„VIRIBUS UNITIS.“

Școală — societate pe acții. Precum anunță un ziar din capitală o seamă de oameni din elita societății orașului Debrețin va fondă o *societate pe acții* cu a căreia mijloace bănești se vor deschide școale în Debrețin, Nyiregyháza, Sätmar și Oradea-mare. Aceste școale urmăresc un scop de tot particular, se ocupă cu cultivarea limbilor și literaturilor din apusul Europei, cu traducerea de acte comerciale și scrieri literare, ba se vor ține și prelegeri din literatura universală. Societatea pe acții, care finanțează aceste școale se fondează cu capital societar de K 25,000— și cumpără deocamdată o școală de limbi deja existentă și în activitate în Debrețin.

Milioane fără stăpân. Doi deputați englezi au prezentat nu de mult parlamentului din Londra propunerea originală de a se delega o comisiune specială chemată a studii chestiunea „banilor și valorilor fără stăpân“ aflătoare în casele băncilor engleze resp. a pregăti o lege novelară, pe baza căreia *statul* sub anumite modalități să poată ajunge stăpân pe banii și valorile, a căror proprietari un anumit șir de ani nu s'au anunțat la băncile de depozitare și sau au dispărut fără urmă sau au murit. Propunătorii zic: de ce milioanele de funți sterle, la cari se urcă aceste valori fără stăpân, să se amortizeze simplu din partea institutelor din chestiune în favorul lor propriu, și să nu cadă în favorul statului. În cercurile oficiale propu-

nerea este favorabil întâmpinată, nu așa, firește, în cercurile băncilor, cari protestează energic contra oricărui amestec în afacerile lor de depozit și în relația lor față cu deponenții. Depozitele, în bani și alte valori, fără stăpân, sunt evaluate la 1/2 mil. funți sterl. (12 milioane coroane). Terminul maximal pentru reclamarea valorilor este vorba să se fixeze pe 6 ani și valorile ridicate dela bănci se vor administra de un comitet, chemat a cercetă și legitimitatea pretenziunilor ridicate de familii asupra depozitelor.

Un cartel de bănci în provincie. Instituțiile de bani din Sătmar au decis, în o ședință recentă ținută de reprezentanții lor următoarele: 1. timp de 5 ani nu vor da mână de ajutor la nici un fel de fondări de institute noue de bani și nu vor acorda sub nici un titlu credit la membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere a institutelor ce eventual totuș se vor fondă. 2. Nu vor subscrie, nici cumpără, timp de 5 ani acții dela astfel de bănci noue și vor opri și pe funcționarii lor dela astfel de cumpărări și 3. Nu vor acorda sub nici o formă împrumuturi pe acțiunile institutelor de bani fondate în interval de 5 ani, calculat dela 29 Iunie 1908.

Firme falite:

Keksz Henrik, fabricant de mobile în Beciche-
recul-mare, tribunalul în loc, însinuarea pretenziunilor până în 6 August, liquidarea în August alegerea comitetului concursual în 17 August a c.

Murai & Fehér, firmă comercială în Salonta-mare, tribunalul în Oradea-mare, însinuarea până în 3 August, liquidarea în 14 August, alegerea comitetului în 17 August a. c.

Firme insolvente:

Ivașcu George, comerciant în Abrud.

Gál Henrik, băcan în Cluj.

Szuppán D., comerciant în Baia de Criș.

Prondel Mihály, comerciant în Lăpușul-unguresc.

Tovărășia industrișilor din Murăș-Oșorheiu.

văd. *Vajda H. & cons.*, firmă comercială în Sighetul-Marmației.

Wein Jánosné, firmă comercială în Zorlențul-mare,

Putz Sándor, comerciant în Radnót.

Kovácsy István, comerciant în Cristurul-săcuiesc.

Steiner József, comerciant de piei și de pantofi în Timișoara.

Egyed István, comerciant în Turcheș.

Sumar.

Socialismul. — Insoțirile nu pot urmări scopuri culturale. — La chestiunea „Vulturului”. — *Revista financiară*: Situațiunea. *Societăți financiare și comerciale*: „Cassa de împrumut ca însoțire în Bicaz”, „Buciumana”, „Lăpușana”, „Lunca”, „Munteana”. — *Agricultură*: Situația agricolă. — *Din Reuniunii*: Intrunire agricolă în comuna Cârpeniș. — *Cronică*: O centrală a tovrășilor din Ungaria. — Monete iubilare austriace à 5 K de argint. — Școală-societate pe acții. — Milioane fără stăpân. — Un cartel de bănci în provincie. — Firme falite, Firme insolvente. — Poșta redacțiunii.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 8 Iulie 1908.

%	V A L O R I	Viena	Bpesta
		vinde	vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	111.25	111.65
4	” ” Cor. ” ” ”	93.20	93.40
3 1/2	” ” ” ” ” ” ”	82.75	83.45
3—	Impr. cu premii à 100 fl. ” ” ”	189—	190.—
4	” p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	146—	149.50
3	Impr. p. regul. Porților de fier. ” ” ”	78.60	79.25
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone ” ” ”	100.75	101.—
4	” rurale ungare ” ” ”	93.90	94.25
4	” ” croato-slav. ” ” ”	94.50	95.50
B. Datoria de stat austriacă			
4	Renta unit. conv. în cor, Mai-Nov., sc. de dare	97—	97.40
4	” ” ” ” Ian.-Iulie ” ” ”	96.95	97.40
4-2	” ” în hârtie, Febr.-Aug. ” ” ”	99.20	99.50
4-2	” ” argint April-Oct. ” ” ”	99.30	99.50
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	153.25	154.25
4	” ” 1860 à fl. 100—	220—	222.—
—	” ” 1864 à fl. 100—	265—	266.—
4	Renta austr. aur., scut. de dare . . .	116.05	117.—
4	” ” Cor. ” ” ” ” ” ” ”	97.15	97.50
3 1/2	” ” de invest. ” ” ” ” ” ” ”	87.65	—
C Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	91.15	91.65
5	” ” Viena ” ” ” ” ” ” ”	102.85	—
6	” bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	122.50	—
—	Imprumut Temeș-Bega din 1897	93.70	93.75
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fone. austr.	96.40	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	99.50	99.50
4 1/2	” ” ” ” 50 ani în coroane	99.80	99.80
4	Banca comerc. ung. Pesta în fl.	100.25	100.25
4 1/2	” ” ” ” în cor.	94—	94.—
4	Obl. com. ” banca ung. Pesta cu 10% premie	105—	100.—
4	” ” ” ” repl. 60 ani	94—	94.25
4	Scris. fone. I Cassă de păstr. patr., Pesta	93.75	94.—
4—	Obl. com. ” ” ” ” în cor.	93.75	95.—
4	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	101.—
4	Scris. fone. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	92.45	92.60
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor.	100.25	100.25
4	” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	94—	94.—
—	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	97.—
5	„Albina”, Sibiu	—	101.—
4 1/2	” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	—	99.—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiu,	100.25	100.25
4	” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	94.25	94.25
4 1/2	” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	101—	101.—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu,	100.25	100.25
4	” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	94.50	94.50
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fone. aust. din 1880 à fl. 100	272.50	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fone. aust. din 1889 à fl. 100	266—	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot	243—	246—
2	” ” ” ” săbesc à fres 100—	107.50	112—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100	260—	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	21.85	22.50
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	482—	485—
—	Buda, comuna à fl. 40—	205—	230—
—	Pálffy, à fl. 40—	196—	200—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	54.40	55—
—	” ” ungară, à fl. 5—	27.65	28.50
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	503—	506—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	8.40
—	Lozuri „Jó sziv”, à fl. 4—	—	12—
F. Valute.			
	Galbini imper. pr. bucată	11.38	11.43
	20 franci aur	19.10	19.15
	20 marce aur	23.53	23.57
	Sovereigns pr bucată	24—	—
	Ruble hârtie per bucată	2.52	2.53
	100 Marce hârtie	117.75	117.82
	100 franci hârtie	—	95.68
	100 lire hârtie	95.70	95.82
	100 lei hârtie	—	94.25

„ALBINA“ institut de credit și de economii în Sibiu.

PUBLICAȚIUNE.

In sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 § 29.

1. Suma scrisurilor fonc. puse în circulațiune cu ziua de 30 Iunie 1908 face K 6.906,000.—

2. Pretensiunile institutului de împrumuturi hipotecare, cari servesc de acoperire a acestor scrisuri fonciare sunt de „ 8.902,905-85

3. Valoarea hipotecelor luate de bază la susnumitele împrumuturi hipotecare este de „ 31.753,230.—

4. In sensul §. 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de 500,000.— acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:

Nom. K	6,400.—	Sorti de stat din 1860 cu 4%,
„	6,200.—	Obligațiuni cu premii ale băncii ung. hipot. cu 4%,
„	4,400.—	Sorti de ale împrumut. pt. regul. Tisei cu 4%,
„	1,600.—	Sorti de ale împrumut. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5%,
„	5,800.—	Obligaț. cu premii de ale institut. austr. priv. de credit fonc. cu 3%,
„	94,000.—	Scrisuri fonciare Ungar. Landes-Central-Sparcassa cu 4 $\frac{1}{2}$ %,
„	18,200.—	Scrisuri fonciare Pester Ungar. Comercial-Bank cu 4 $\frac{1}{2}$ %,
„	16,000.—	Scrisuri fonc. Kisbirtokosok ország, földhitelint., cu 4 $\frac{1}{2}$ %,
„	99,600.—	Pester Ungar. Commercial Bank cu 4%,
„	110,000.—	Obligațiuni comunale Pester ung. Commercial Bank cu 4%,
„	196,000.—	Obligațiuni comunale Pesti hazai első takp. egyes. cu 4%,
„	4,000.—	Acțiuni de ale Institutului de credit fonciar pt. proprietarii mici din Ungaria cu 5%.

Sibiu, 6 Iulie 1908.

Nr. 85 (1—1)

Direcțiunea.

„GRĂNIȚERUL“, inst. de credit și econ. în H.-Dobra.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de **practicant** la „Grănițerul“ institut de credit și economii în H.-Dobra să scrie concurs cu termen până în 25 Iulie st. n. 1908.

Salariu pentru primul an de probă K 840. Reflectanții la acest post au să dovedească, că au absolvat cu succes școala comercială.

Aceia, cari posed bine limba germană în vorbire și în scris sunt preferiți.

H.-Dobra, la 8 Iulie 1908.

(Nr. 116 1—1).

Direcțiunea.

Proprietar și editor: Constantin Popp.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.
prof. de științe comere.

Se poate comandă dela administrația »*Revistei Economice*«, cu prețul de 1 coroană.

Societatea de asigurare „Dunărea“.

Fondată la 1867. ★ Fonduri de garanție K 33.928,000

— Centrala în Viena: —

◆◆ Agenturi generale în Sibiu și Brașov ◆◆

la

„Albina“ inst. de credit și de economii.

„Dunărea“ se ocupă:

Asigurări contra focului, a pagubelor de grindină, contra infracției (furt prin spargere), asigurări de sticle la galantare, de transport, precum și cu asigurări asupra vieții și de rente, sub cele mai culante premii și condițiuni. Asemenea se fac asigurări pentru cazuri de accidente prin societatea de asigurare pe acții „Danubius“ fondată sub egida societății „Dunărea“.

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.

Asigurări pe viață în toate combinațiile.

Asigurări pentru cazuri de accidente.

Asigurări contra pagubelor prin grindină.

Asigurări contra infracției (furt prin spargere de casse și locuințe).

Nr. 1 (26—52)

Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea hipotecelor și reduceri considerabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovarășii economice.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiu.